

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Losonezi-utca 24 sz. a. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmertetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyiltér- és felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petisors térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönb minden hazai postahivatal. — Az előfizetéseket legzélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** esupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Feltámadunk . . .

Feltámadunk

Csakugyan jól sejtette . . . a tények logikai consequentiája nem lehetett más mint katastropha. Pedig minő jeleneteknek volt tanuja csak az imént is! Maga a felséges nép hordozta tenyerén, ezer torokból hangzott feléje: „hossánna a názáreti ácsfiúnak!“ A tömeg élénk phantasiája ott látta már homlokán a koronát, egyik kezében a jogart, másikban a hadvezéri kardot. Csak egy szó azokról az ideges ajkáról, csak egy intés azokból a mély tűző szemekből, s az okkupáló seregnek meggyült a baja, az idegen invasio tetrarchástól együtt aligha szét nem szalad. Csak egy hódoló mosoly, valami biztatásféle oda hátra; annak a sanda-szemű hadnak, talán felhagy száraz rabulistikájával s színt vallva valahára, felcsap a diadalmámborban uszó népvézérnek, és segít tolni az ostrom-műveket.

De sem ez, sem az nem történt meg. A vezényszó nem adatott ki, a privilegisált kaszt nem kapott kegykereső ömlengezést; így aztán elmaradt korona, jogar . . . minden.

Balga ember.. no de hiszen így van az, ki illusiókban ringatja magát! Már hogyan tudott egy abstract világért feláldozni egy concrét s pusztá kézzel is azonnal elérhető nagyságot?.. Megkellett volna alkudnia a körülményekkel s találni expedienst — ha már multját meg nem hamisithatta — az áthidalást kedvező színben tüntetni fel, mindenesetre ki kellett volna zsákmányolni az adott előnyöket, ezt tanítja a reális gondolkodás abc-je!..?

Azonban a galileabeli nem így tett. No de meg is járta nagyon, mert a mint a felséges nép mámorából felocsudott, a fekete vérü intelligencia passivitásából, inkább szövevényes rejtekhelyéből előlépett, s a tegnap még istenített nemzeti királyt lerántották a népszerűség piedestáljáról s jól meghurezolva a piszokban, a nyilvánosság foruma, a bíró elé állították.

A művész, kit geniusa homlokán esókölt, em-

ber-öltő idők számára festi a világtörténet eme legnagyobb drámai jelenetét. Elöl a világ ura imperatorának alteregoja, az enervált helytartó tág lelkiismeretével, mellette a sánhedrin alakjai, dolyfős zsinagóga-fejedelmek, égő, gyűlöletet sugárzó arczczal. Egyik a másik után szórja a közepén poroszló lándzsájától védett, megkötözött rabra a legképtlenebb vádakot. A háttér fanatikus csöcseléktől nyúzsög. Hát a védő ügyvéd hol? Van az is, csak hogy e pillanatban még anyja karján szendereg. Ugyanazért a közvádoló szerepe meg van könnyítve. Fel is használja a jó alkalmat, egymásután zúdítja vádolttra a súlyosnál súlyosb vádakot: a negatívítás emez embere hadat üzen az évszázadokon nyugvó alapnak, a törvénynek; oly eszméket hirdet, melyek a társadalom minden rétegét felforgatják, megtagadja ősapáink hitét stb., ez . . . ez az obscurus ember! A tömeg pedig fogait csikorgatva imponál a léha bírónak: „Feszítsd meg. El vele!“ S a pressió által félrebillentett Justitia kimondja az áment. Hóhé! teljesítsd kötelességedet . . .

Lám hová jutottál jámbor phantasta! Minek fogtál bele a megvénhedt idő renoválásába? Vagy alkalmas időben miért nem fujtál takaródót? Még addig hagyjád, hogy mint oppositio érdeklődést keltettél, — mert így a szokás; — de aztán ügyesnek kellett volna lenned, s nem a Golgotha keresztjére, hanem a hétköznapi élet zöld ágára jutsz!..

Re bene gesta nyugodt az ókori nagy város, pihen a biztonság kéjelmes érzetében. Nincs többé az idealista! azt ugyan eltették láb alól örökre!

Hát örök idő az a másnap, harmadnap?

Még be sem hantolták a sirt, meg sem száradt a rög, már több gondolkodó fő belátta, hogy csakugyan epour si mouve, igazza van a töviskoszorus férfinak ebben meg ebben a pontban, de meg abban is. „Valóban Isten fia volt az!“ Mint futótűz terjedt el a nagy központi városban: a mester feltámadt, nincs a sirban! S elkezdte a tömeg mellét verni: mea culpa, mea maxima culpa!

Hát persze hogy föltámadt. Föl kellett támadnia, hogy életet adjon évszázadoknak, nekünk, s a távol jövőnek.

Nincs erőszak, elnyomás, mely alól az eszme, ha életrevaló fel ne támadna. A szellemet hantokkal nem lehet betemetni a sirba. Egyesek s nemzetek története igazolja ezt. Jólesik ebből kifolyólag amaz időre tekintenem, mikor szabadság s nemzeti aspiratióinak beteltére feltámadt nemzetem fog az emberiség eszményének hallelujáht zengen.

Hossánna a föltámadt Krisztusnak!

Üdv, béke és egyetértés mindnyájunknak!

Szabó Gyula.

A bagatell eljárás kérdéséhez.*)

A bagatell törvény sikeres alkalmazhatása czéljából, — a már közölt két javaslaton kívül — egy harmadiknak előadását kíséreltem meg.

E javaslat alapeszméjét sokan szörnyeszmének, utópiának fogják nyilvánítani; a sokak közül különösen azok, kik ősi institueziók iránti „kegyeletből“ mindazon romok fenntartása mellett küzdenek, melyeket ősapáink hajdan, az akkori viszonyoknak megfelelőleg építettek, — s kik a mai kor által követelt s elodázhatlan újításoktól iszonyodnak.

Hogy a kegyelet czége alatt feltüntetni szerető elfogultságot ellensúlyozhassam, — mert capacitatio útján teljesen legyőzni, s az elfogultat felvilágosítani úgy sem lehet, — egy kis excursiót teszek közállapotaink mezejére, s ott gyűjtöm össze amugy nagyjából azon adatokat, tényeket és hiányokat, melyek javaslatom indoklását képezik.

Menjünk tehát ki a vidékre, s ismerkedjünk meg a közelet apró-cseprő bajaival s kellemetlenségeivel.

A községnek feje a bíró. Az ő hivatalos asztalára kerülnek első sorban a községben előforduló közigazgatási, igazságügyi, pénzügyi s rendőri ügyek, és ezeknek megszámlálhatatlan válfajai, — részint kompetenciából, részint pedig azért, mert ő azon hivatalos — de hivatalbeli teendőihez egyáltalán nem értő — közeg, ki panaszlónak keze ügyébe esik.

Ellopták ludaidat, vagy egyéb apró marhádat? A bíróhoz sietsz, s nyomozást kérsz. Megütött, vagy sértő kifejezésekkel illetett szomszédod? Megharapott az alvégi

*) Lásd lapunk 9-ik számát.

Szerk.

TÁRCSA.

Tavaszáalom.

Egy alkonyatkor — vándor utam közben — Szük völgy mélyébe tértem megpihenni. Távolság fön meg fehérlett a bérce, Lenn ibolya nyitott már rejtekében; Amott a tölgyek terhe hullt zizegve, Melyet a hervadás rajtok felejtett, Emitt száz rügyből bontá ifju zöldjét Az ébredező titkos öserő. A lég oly esodás balzsamot lehelt, Hogy nyilván pajkos tündérek kezében Csengő tömjénezőkből szálla illat . . Minden faágról, mindenik fűszálról — Tavaszt hirdetve és feltámadást . . .

Engem, a szegény elesigázott vándort Ugy elkábitott ez illat, e mámor. Pázsit ugy kinalgatta bársonyát, Kristályér ugy elringatott dalával, Szellő oly titkos hangokat hozott. . . Hogy hallgatózva s már nem hallva semmit, Esmélve még, de lezárult pillákkal, Érezve még, de semmit a mi fájna, Álom takarta rám búbája leplét.

Ha én ez álmod elbeszélni tudnám Tinéktek, kik a természet ölébe Soh'sem hajtottátok le fejetek, — Akiknek nem tündérkezek szövik A búfelejtő édes álmokat, Csak selyemágyon boldog éjszakák. . . A szegény vándor egyetlen álmaért Id'adnátok dus kincsetek felét!

Szelid fény gyult ki láthatlan magasban, Ezüstjével előntve völgyemet, . . S amit az est homálya eltakart. Bűvös színekben tárta föl előttem. Ágon, fűszálon, csörgő patak habján Mosolygó tündérezek enyelegtek;

Mai számunkhoz egy fél iv melléklet van csatolva.

Mások futósdit játszottak a páston, Ellejtve rajtam esintalan kacazajal; Mig egy csoportjuk aggódó szavakkal, Majd sajnálkozva tanakodni látszék, Mittévők is legyenek énvelem, Ki utjokban így lábatlankodom?.. Oly gondtalan volt minden mozdulatjok, Játékukat annyi szeszélylyel üzték, Hogy nagy idő mult, míg káprázatomból Kibontakozva meg is érthetém, Mi nagy járatban sürgölődnek itt! Ahol csak piezi lábuk elshant, Szárnyok ellebbent, mosolyuk derült, . . Mindenütt uj lomb, uj virág fakadt, Madárdal esendült, tarka pille szállt S életre keltek lebüvölt hatalmak. Egyszerre mint villám terem közöttök Futárként szárnyas lábbal és sisakkal Egy tekintélyes, komoly arcu tündér — És szegről-vegre vizsgálgatva mindent, Jóságosan s a tetszés örömevel Dicséri sorba tündér díszítőit, Amért munkájok ily jól végezék. Majd látva engem s kérdve ezt — amazt, Arny villan el a fényes homlokon. Egy perc s száll vissza megjelenteni Királynőjének, aki udvarával Ép most lebeg alá a déli lejtőn És mindent uj fény önt el vakitón, Hogy kedvencz völgye kész fogadni már, Csupán egy ifju vándor homlokáról, Akit fáradtan ott lepett az álom, Ninesen hatalmak a tündérkezeknek Eloszlatni a bánat fellegét.

„Egy ifju vándor itt és egyedül, Midőn nyomomban gazdag és szegény Szerelmes párjához siet s a szívnek Egyetlen rövid tavaszán vidul?.. Szegény fiu, mily árva s mily bolond!“ Szólt a királynő . . s álmomban szavára Bus visszhang választolt sebzett szívemből: „Viduljak én, midőn hiába esdek

Nem egy tavasszal, nem egy kinos órán Szerelmet tőle hű szerelmemért!.. Óh szép királynő, őt tanítsd szeretni, Vagy ne ébredjek álmomból soha!“ Fölebredék; óh jóságos hatalmak, Most is varázslat játszik még velem!..

Nem!.. Kedvesemet ölelem Ajakát, arcát esókolom Te üdvözítsd őh szerelem!

Hajnál dereng!.. De visszazeng Még szép királynőm ajakáról Intelme minden ujuló tavasznak: „Szeress, szeress, légy gazdag vagy szegény! Rövid az élet.. egyszer nyit virága; Ha le nem szakaszod, míg élsz, Születtél, éltél s meghaltál . . . hiába!“

Hajós Izidor.

Husvét reggelén.

Kicsiny szobám ablaka előtt állt még nem régen egy terebélyes akaszfa.

Tavasról-tavaszra meg-megujult rajta a lomb, a virág. Amaz enyhét adott a déli nap hevében, emez illatot lehelt a bűzhödött légkörben.

Valahányszor kitekinték az ablakon, oly hívólag intett felém. Kimentem hozzá, megsimogattam érdes törzsét. Örülni látszott, mert levélszárnyait meg-meglebbenté, mint a kis madár, midőn anyja megjő.

Az állatnak — mondják — van értelme s a növénynek . . .?

És hálás volt mindig hozzám az akaszfa. A növény az, ember ritkán.

Ezért szeretjük mi az akaszfát. Főterünket is ezzel ültettük körül, mert nem válogat a talajban, mely a Rima mellékén vékony humusréteg alatt durva, silány kavicsot rejt. Ezt ő finom hajszálgökereivel úgy fölprózza, úgy megporhanyósítja, jobban az örlő malomnál. S ha egyike-másika a gyors növésű, költői lombozatu fának ott a piacon, mely situációjánál fogva nemesak az anyagi érdeke-

juhász ordása? Bevették ablakaidat, vagy összetörték kerted fűt? A zsidó árendás, mézárás, meg a boltos megrövidített a vett áru mennyiségében? A rakoncátlan, dorbéző fiatalság, éjnek idején, merő bosszantásból kurjongatva jár fel-s alá ablakod előtt? Kutadba undorító tárgyakat dob-tak? Próbá adóságaidat akarnád behajtatni, stb. stb. — Mindezen, s ehhez hasonló s mondhatom naponként sokszorosán előforduló ügyekben panaszaidal nemde a községi bírósághoz fordulsz? S a bíró, tudva vagy nem tudva, hogy ő illetéktelen ilyenmü panaszok elbírálására, a körjegyző-höz, mint szeriate competens, vagy magasabb forumhoz utasít.

Megfogadod tanácsát, — mert a körjegyző közeledben lakik, s ismételve hegyről-tövére előadod panaszodat, kérve igazságot s a baj orvoslását; de a körjegyző, ha ismeri hatáskörét, egyszerűen azt mondja: nem segíthetek baján, menjen kigyelmed a járási szolgabíróhoz.

Most már azt hiszed, megtaláltad a helyes utat? Éppen nem, mert a körjegyző ur járást is említett, meg szolgabírót is; nem tudod tehát, a járásbíró vagy a szolgabíró elé járul-e alázatos panaszoddal; s azt sok esetben a körjegyző ur sem tudhatja, mert nem tanulta a törvényt.

Ujra gondolkodóba esel tehát, s minthogy már eddig is belefáradtál a panaszokodásba, teljes resignációval abba hagyod a dolgot, annyival is inkább, mert a te lakásod a járás éjszaki- a járásbíróé a keleti- a szolgabíróé pedig a nyugati vagy déli részén van; inkább tűröd a sérelmet, semhogy tovább fáradznál és költsékeznél.

És ez naponként ismétlődik ezer- meg ezer változatban. Az állam-, közszend-, vallás-, közbiztonság-, közszemérem-, közegészség elleni számtalan kihágások a legtöbb esetben hasonló sorsban részesülnek; és pedig többnyire azon ok miatt, mert az azok elbírálására hivatott közigazgatási-, bírói- vagy rendőri közegek az eseménynek színlelyétől messze lakván, a községi előjárás megrögzött indolenciája, s megyei esend- és rendőségünknek hibás szervezete, elégtelensége s főképp hiányos eljárása (a bejelentések elmulasztása) miatt, nem nyer azokról tudomást, s így megtorlásokat nem eszközölhet.

S mind ez a közérköleség rovására van így. A közérkölesők megmetélyezését semmi sem segíti annyira elő, mint a büntető hatalom szükségszerű működésének hiánya, lassúsága, vagy enyhe volta. A tanulatlan nép, melyet legtöbb tetteiben az állati ösztön vezet, vele született szilajságában elbizakodottá válik, ha látja, érzi, tudja, hogy a suhogó ostor- a büntető kéz csapásaitól nem kell tartania.

Egyetlen törvénybe ütköző — s köztudomásúvá lett — cselekmény büntetlen hagyása száz más ilyennek válik szülő okává.

Társadalmi uton, vagy iskolai nevelés által hatni a népre, — tágitani annak eszmekörét, — fejleszteni művelődését, s szelidíteni erkölcsét igen is lehet; de e hatás végeredményében mindig nagyon problematikus, sőt meddő marad, ha maga az állami hatalom parancs-szavával, különemü intézmények helyes alkalmazásával ellenállhatlan befolyást nem érvényesíti; s ekként parallel hatásával a társadalmat üdvös működésében nem támogatja.

De ne folytassuk ezen akadémikusnak esufolható, habár a gyakorlati életből merített okoskodást, — hanem lássuk: mily vonatkozásban, s kapcsolatban állanak a fent előadottak a bagatell törvénnyel, s annak helyes, ezérvazetó alkalmazhatóságával? (Vége köv.)

Egy kis rectificatio.

A „Rozsnyói Híradó“ legközelebbi száma a pelsőczy gyűlés felett egy kis ömlengést boesát világgá, melyre sine ira et odio a következőket jegyezzük meg:

Jól tudjuk, hogy a törtéteken való megnyugvásra a férfias erély bizonyos magasabb foka ki-

vántatik meg, így a czikkirót el nem ítéhetjük; de hogy valaki azt mondhasa Gömörmege bizottságának tagjaira, hogy az „nyers erő“ ez már nem csak a fentebbinek hiányáról tanuskodik, mert a megyei bizottsági tagok az ország vagy onát, tudományos műveltségét és a közbizalmat képviselik országszerte, ezek pedig a művelt államnak legéltetőbb gyökerei. — Vagy talán nincs igazunk?

Hogy Rimaszombat külön vonaton szállította be a vidéki bizottsági tagokat, nem tagadjuk, mert a rendes vonattal úgy sem mehettek volna; — de hiszen többen mentek e vonaton, kik az állandó bizottság javaslata mellett szavaztak s vissza is jöttek velünk a nélkül, hogy gyermekes insultationak lettek volna kitéve, legfeljebb annyit mondtak reájok némelyek, hogy „élelmes emberek.“ Ezeket is illeti a „nyers erő“ kifejezés, vagy talán ők kivételek?

Mellőzve azon dicsériadokát, miket gr. Andrásy Manó ő méltóságáról zeng, melyeknek érdemlegességét elvitatni nem akarjuk mi sem, áttér a czikkiró Szentiványi Mikló sra. kinek, mint valami nagyhatalmasság azt mondja: „ha netalán most már a küzdterről visszavonulni akar-nak, — a mi felett a törtéteken után esodálkozni nem lehet, — kísérje őt megérdemelt nyugalmába azon öntudat, hogy neve a megye történelmében feljegyezve marad.“ Ugyan nem gondolta-e meg tisztelt cclegge, hogy ez a legnagyobb sértés, egy a közügyek terén folyvást vezérszerepet vívó férfura, kinek élete bizonyítja azt, hogy érzi és tudja minő felelősség nehezedik egy főnemesnek vállára, ki életének minden percét, szívének minden dobbanását, lelkének minden gondolatait a közügy érdekében töltötte el, hallatta és érvényesítette? Bizonyára, ha a szenvedélyen kívül más is vezette volna a czikkirót: így szölt volna hozzá: Ime uram kisebbségben maradtunk, bár küzdöttünk férfiasan azon zászló alatt, melyet oly rég óta fentlobogtat-tal; de e zászló a küzdelmek alatt nem esett porba, mert nem ellenségek, hanem ellenfelek harcoltak a küzdelemben, kérlek azért ne tedd le, de emeld magasabbra, hogy láthassuk s harezoljunk alatta tovább, mert az ily küzdelmekben a közügy s az édes haza nyer legtöbbet! Hasonló helyzetben mi legalább ekként szöltünk volna, mert a folytonos munkában töltött életet megillető koszoru — a sirunkra helyezett virággal egészülki csupán; — mig ha a halál előtt önként szünetelt tartunk, — legtöbbnyire üdeségét veszti el.

Mit mond a gyűlés egy harmadik kimagasló szónokáról Hanvay Zoltánról? Biz' olyan dolgokat, melyeken mindazok, — kik Hanvay beszédeit hallották vagy olvasták, s t. laptársunk megjegyzéseiről tudomással bírnak, — szánólag fognak mosolyogni és pedig nem a szónok rovására.

Majd mind gyermek panaszokdik azon, hogy a rozsnyói kerületben, mely 5100 lélekkel népesebb a rimaszombatinál, csak 72 bizottsági tag van, mig a rimaszombatiban 93. Hát bizony ez

úgy van, de erről úgy hiszem egyikünk sem tehet, sőt még Rimaszombat városát sem vádolhatjuk vele, mert egyikért sem fizet kétszeres adót, legfeljebb azért ítéhetjük el(?) hogy egy némelyik a rimaszombati gymnasiumban tanult egykor.

Végre epébe mártott tollal esik neki a városnak statisztikailag kimutatván, hogy a város népessége a lefolyt tíz év alatt csak 180 lélekkel szaporodott s így fejlődéssel nem bír, mert „a természetes fejlődést még különvonatokkal sem lehet kierőszakolni.“

Iczi-piczi kis füeska voltam, midőn tanuliam a méhről, hogy az rajokat ereszt, ha elszaporodik s ifju királynót nyer. Ilyen formán vagyunk mi is itt. Ellátjuk Magyarországot igen sok városát tanár, kereskedő, hivatalnok, orvos, mérnökökkel, sőt katoná és katonatiszt is kitélik közülünk. S mig amazok más helyen ütnek sátozt, alkotnak családot és szolgálják a közügyet: addig ez utóbbiak nem töltik itthon az időt még beke idején sem, hát akkor, ha a bosnyákokat kell ütni? Ennek bizony-ságul felhozhatjuk, hogy manapság 17 rimaszombati ifju hallgatja az orvosi tudományokat Budapesten. Bizony pedig ezek közül igen kevés kerül vissza hozzánk, mert szétoszolnak oly helyekre, melyeken tanulmányaikat jobban értékesíthetik. Ami pedig a különvonatnak e helyt való felemlítését illeti, ügyesen visszatorolhatók, de nem tesszük, mert a mi a szenvedélytől elragodottnak szájából rosszul hangzik, az a rendes állapotban levőnek nem lenne megbocsátható.

Conclusióképen mondja: „hogy báresak Rimaszombat helyrehozná, a mit vétett önzése által a megye e (t. i. rozsnyói) vidéke ellen.“

Lássuk csak miben áll ez az önzés?

Történelmi dolog, hogy a megyei közkórház kérdése 1838. táján pendült meg Gömörmegeben, s már 1839-ben ennek alapjára tánczoltak a még most is meglevő „Zöldfa“ vendéglőben, Rimaszombatban. — Ezután a jótékonyezélu tánczvigalmak, hangversenyek, műkedvelői előadások hosszúsora következett, — úgyhogy, ha a kamatokat s ezeknek kamatait a most meglevő mindenestre tekintélyes tőkéből levonjuk, az alaptőke $\frac{1}{10}$ része Rimaszombatból került ki, nem említve azon 15000 forintot, melyet most ajánlott fel természetben s részben már ki is szolgáltatott. Felemlítem-e a tudósok és természetvizsgálók rimaszombati nagygyűlését, mely e város és közönségének nem kevés áldozatába került? s a melynek dicsőségében az egész Gömörmege osztozott? Vagy pedig a „Fekete sas“ vendéglőt, — mely a forradalom előtti időben 80000 forintjába került a városnak s a melyet az absolutizmus megszüntével készséggel engedett át a megyének, mely Pelsőczön levő ősi házában. — mint az annyiszor emlegetett „kegyelet“ vett ugyan körül, de be nem zsindelyezett, — állandó tanyát nem üthetett?

Bizonyára nem önzés a Rimaszombat büne, hanem az, hogy tudott gazdálkodni, — s a lefolyt századok alatt tőkét teremtett magának, melyből nemcsak a lelkészeket és tanítókat tudja fizetni feleke-

ket öleli föl, hanem az elite-világ valóságos központjává, számtalan közérdeklő kérdés megvitatásának, sőt megoldásának színtere lett, igazi forum romanum modern kiadásban, mondom, ha valamelyike a fának még ifju korában lesz a száraz betegségnél áldozatává, annak egyes-egyedül az az oka, mert tövének lejtőiről az életadó nedv hirtelen lefut a helyett, hogy a gyökér funkcióját elősegítené.

Az én akaszfám másféle gondozásban részesült. Igaz, a szük udvaron a befogó magas falak alig engedtek neki nyár derekán is nehány alamizsna-sugarat. A légáram hol hideg, hol forró; periphaeriájában nem volt meg soha a természetes átmenet.

Szegény akaszfa! Nem is esodáltam. ha tavaszszaka korábban örvendeztetett meg egy-két héttel illatos virágai-val s ugyanannyival előbb fogta be a sárgaszín finom levelkeit, hogy aztán lombtalan ágaival, szomoruan nézze végig a vénasszonyok nyarát.

Egyszer aztán jött az a kegyetlen tél. Irgalmatlanul zugott végig az egész continensen. Valóságos irtó háboru...

Midőn végre kitombolta magát és az első tavaszi nap-sugár lepillantott Flóra birodalmába, fölébredt az apró sereg.

A kököresin, az ibolya, moh- és száraz avar-párnáiból fölemelték fejcskőiket, már a gyöngyvirág is megrázta hőszi fűrtait, az én akaszom rügyei — még mindig zárva.

Várom, mikor pattan föl a zár... de hiába várom...

Eljön a nyár. A barna ágbogok csupaszon merednek a meleg légkörben.

Hasztalan. Az életesirát kiölte belőle a legzordabb tél, mint annyi ezer- s milliónyi fának gyilkosa. — Magsiratuk; de kivált a gyermekek, kiknek örömtanyája volt lomb-sátora. Megkoszorúzták. Csak arra kértek, ne vágassam ki. Nem is mert volna a fejszés hozzányulni.

Egy álló esztendeig önmagának volt fejfája, tele aggatva koszorukkal, melyek ugyan hamar elhervadtak, előbb, mint az, melyet egykor a fa maga font magának.

És ime — föltámadott... Sarjak keltek nyomán.

A száraz törzs aztán tüzre került. — Lobogó lángjai visszaadják most a meleget, melyet a naptól kölcsönzött. Parányai szétfoszlanak a légkörbe, hogy ismét életet adjanak. Megsemmisül, hogy új élet forrásává válják. Hamvaiból föltámad...

Melyik azon erő, mely a halált életté varázsolja? Hol

a művész, ki nagyszerű játékot színre hozza? E titkot egyedül a — hit fejt meg.

A természet örök törvényét követő világrend kifolyása amaz őserőnek, melyet magunkban érezünk, melyben élünk és meghalunk; az a művész alkotja mindazt, mi volt, van és lesz. Testi szemeinkkel hiába keressük, — hitünk erejével találjuk meg őt...

A tudomány mondja: semmi sem enyész el, a parányok affinitásánál fogva csak új alakban jelenik meg az anyag, s így csak a rotatio mundi törvényének hódol.

De a szellemvilágban az eszme örök és változhatlan. A napot elhomályosíthatja az irigy felhő, de jó a szél s — a nap újra fölragyog. Az ige is, mely „kezdethen vala“, ha testbe öltözött, örök, elenyészhetlen, nem hal meg, bár a test elvérzett is.

Föltámad... „kitör a koporsóból és eget kér.“

Eszméket örököltünk a multból s mi sokszorozva hagyjuk az utódoknak, ezek ismét a késő évszázadoknak, évezredeknek. Ez a tökéletesedés útja.

Az eszme, melyért halált szenvedett az, ki a Golgothán keresztre feszítették, ma is él és uralkodik és élni és uralkodni fog mindenha, legyen bár a kor a legdurvább materializmus szolgálatában.

És él bennünk a remény is, melynek lombja zöldel immár, hogy a nemzet, mely Európa törzsfájára egy évezred előtt fészket rakott, föl fog virulni még. A sötét kor viharai ugyan megtépték a szelid hajleket, de a nemzet fiai és leányai serény kezekkel igyekeznek begyógyítani a sebeket. Hát csak előre nemzetem nagyja-apraja s akkor lesz majd dicső — a föltámadás...

Az én akaszfám csakugyan föltámadt... hatalmas sarjak keltek nyomán.

Egy piros tojás története.

Mondvaesinált történet, gondolja magában, ki elég türelemmel bír figyelemre méltatni az „alkalomhoz mért“ czímet. — Pedig így folyt le és ért véget a piros tojás élete, melyről emlékezni akarok. Hogy az a tojás nem volt piros, hanem fehér, azután meg csak alakjával birt a „költemény“-nek, tulajdonképen finom czukorból készülvén; az

mint mellékes és lényegben mit sem változtat a történeti hűségben.

Nem is régen gördült le az események örökké forgó kerekén. Emléket meg nem törülte el az évek hosszú sora, csak most következően a nagy nap első fordulója. Annak idején felzavarta Bodros város lakóit az ünnepi nyugalom békés öléről, most... De beszéljen maga a kedves kis napló, mely kitérve fekszik asztalomon, s melynek lapjairól oly bájosan mosolyognak a szép hölgykezesek egymásba futó, majd meg hol jobbra, hol balra dűledező gömbölyded betűi.

„A mama szép lila ruhát készítettett a husvéthétfői műkedvelő-színjátékra; finom fehér csipke szegélyezte a széleket, meglepő, izléses volt a diszítés. Picziny rozsabimbó integetett felém virágjaim közül; hajéknek szántam, talán örült a kis bohó. Öltöző asztalomat dobozkák, szalagok és százele apró tárgyaeskák borították. Nem vagyok hű, de mégis izgatottá tett az előadás, különösen ez én játékom előre nem látható sikere vagy balszerencséje. Már korareg-el elhagytam ágyamat, a kelő nap felöltözve talált, összefutottam a kert minden ösvényét, nem hagyott nyugtot az üldöző gondolat. Százszor átolvastam szerepemet, a betűk keringőt jártak szemeim előtt, figyelmem ezerfelé kalandozott... Ah! az a esinos barna fiatal... Mily odaadással szentelte nekem a tegnapi estét, mennyi szeretetreméltó tulajdonát ismertem meg a néhány óra alatt. — És ő is ott lesz. — Mit fog majd mondani dicséretemre, vagy... Kopogtak, ki lehet a korai látogató? Szabad! Egy ártatlan arcu gyermek lépett a szobába, kezében papírba göngyölt kiesiny csomagot tartott.

„Jó reggelt kedves kisasszony!“

„Hozott Isten kiesikém, kit keressz?“

„A kisasszonyhoz jöttem, egy ur ezt a szép képes dobozt küldi kegyednek.“

És ki az az ur!

A gyermek vállat vont s apró kezeivel gyorsan szakgatta fel az összeragasztott papírborítékot a gömbölyded tokról; ujjacskaí lázas sietséggel rántották le a esinos födelet. — Gyönyörű husvétí tojás mosolygott felém a se-lyemmel borított piczi szekrényke belsejéből. Áttetsző fo-héres czukorból voltak készítve falai, egyik végén kiemel-hető domború üreg, tetején művészi virágcsokor. Belső része szinpadot ábrázolt, a kisedő czukor-erkélyről... a

zeti különbség nélkül, — hanem tud áldozni a közügy oltárán még pedig fejedelmileg a nélkül, hogy megérezné.

Ime ez az oka annak, hogy némelyek, — a helyett, hogy a közjót czélzó törekvéseiben gyámoltalanak, áldozatkészségét méltányolják. — önzés és haszonleséssel vádolják Rimaszombatot azért, mert a megyei bizottságnak többsége Gömör megye állandó székhelyévé tette. E vád t. lapársunk részéről valóban rendkívülinek tűnik fel, mert hiszen Rimaszombat mellett f. évi 7-ik számában ő mondta ki a legerősebb érvelt állítván, hogy „a megye föld-birtokosságának és központi tisztviselőinek érdekhálózatát tekintve“ lehet megyénk székhelyévé.

Ez is Rimaszombat büne? Bizony, bizony, ha a felsorolt vádak szülőanyját megnevezni akarnók, i rigységnek volnának azt kénytelenek keresztelni. — De még csak azt sem tesszük.

A közigazgatási bizottság félévi jelentése.

(Vége.)

VII. A tisztii főügyész hatáskörére utalt ügyekről.

A tisztii ügyész hatáskörébe utalt ügyek intézését semmi rendkívüli körülmény nem akadályozta.

Adóhátrálékosok ellen ingóság hiánya miatt ingatlanra vezetendő végrehajtás eszközése végett tisztii ügyész kezéhez adott kimutatások nyomán árverés megkérletett a bíróságnál 34 esetben. Elrendeltetett 6 esetben, foganatosított 3 esetben, kiskorú adóhátrálékosok adótartozásának kifizetése iránt közvetítésre a megheresés a megyei központi árvaszéknek bejelentetett 4 eset.

Mig 5—6 eset fordult elő, hogy az adóhátrálékosok tartozásait bármi intézkedés megelőzése mellett önként fizették volna.

Fegyelmi ügy véleményezésre kiosztott 3. Ezek közül tárgyalásra 2 a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányának terjesztett elő az alispáni hivatalnak. A két elsőben a tényálladék meg nem állapítható, utóbbiban inkább a rosszul alkalmazott szigor mintsem hatalommal visszaélés volt megrovandó.

VIII. A posta és távirdai szolgálat köréből, a szakelőadó havi jelentései nyomán.

A posta és távirdai szolgálat a törvényhatóság egész területén kifogástalanul mutatkozott; a személyzet az eléje tűzött feladatnak eleget tett; visszaélések vagy mulasztások melyek a szolgálat menetére akadályozólag hatottak volna, nem fordultak elő.

Felamlítandó egyedül, hogy a karácsonyi ünnepek alatt történt némi rendtelenségek, melyeket a nagymérvű szállítmányforgalom okozott és melyet a rendelkezés alatti szállítási alkalmak felhasználása mellett alig volt lehetséges elhárítani.

Továbbá, hogy Rimaszombat és Osgyán közt a küldemények ellen kihágás követtetett el, melynek tettese felderítettén csaknem nyomban megfenyített.

Végre, hogy Miskolc-Fülek közt november havában mozgóposta rendeztetett be, melynek kedvező hatása a küldemények gyors tova szállítása körül csakhamar észrevehető volt.

Betlérben pedig és a gombaszögi vasuti állomáson új postahivatal nyitattott.

IX. A fogházi ügyek köréből a kir. ügyész havi jelentései nyomán.

A rimaszombati és pelsüezi központi fogházak állapotában változás nem történt; a fegyelem ugy a fogház őrsegeinél mint a letartóztatottaknál rendes, az élelmezés kifogástalan, az egészségi állapot kielégítő volt.

kintett le térdelő Rómeójára, mi sem hiányzott a disztéskből, ott tündökölt minden a legszükségesebb sugolyukig. És mindez oly kiesésig szorítva. A figyelem meglepett, kíváncsivá tón, s a gyermektől mit sem tudhattam meg. Ártatlanul báméskodott izgatott arczomra, ő nem lelt benne semmi feltűnőt, hogy a kérdéses ur, ki ez ajándékkal hozzám küldte elfeledte, vagy nem akarta tudatni nevét megbizottjával.

Nyugtalanúságom nöttön-nött, gondjaim egygyel szaporodtak, a muló percek, előrehaladó órák fokozták kényelmetlen helyzetem bajait. Boszankodtam a küldőre, örültem a csinos ajándéknak. Ifju öcsém rontott szombámba, előszedve zsebeiből a rózsavizes vándoruton összegyűjtött apróságokat, s a csodálat hangja lebbent el neki pirosodott ajkairól, midőn a szép tojásra esett tekintete.

„Édes, aranyos Katinkám add ide nekem ezt a szép játékot; jaj be foglak szeretni, ha megteszed. Ugy-e nekem adod? — s átkarolva nyakamat, csókkal borította el ajkaimat.“

„Jól van, jól, de azután vigyázz ám reá, nehogy eltörtök, mert én csak játszani engedem át neked.“

Pistike ujjongva futott ki a szobából, s én upból olvasni kezdtem szerepemet, gondolataim természetesen ismét szárnyra keltek. Az ebéd ideje elérkezett s alig távoztak el a férfiak az ő malmas pipáikhoz a papa szobájába, mi az öltözéshez kezdettünk. Ezer és ezer igazitni való ruhámon, mama türelmét soha sem vettem még annyira igénybe, mint e délután. Fejemben százféle játékterv csatázott, szemem előtt homályos képbe folytak össze jeleneteim. Végre, valahára helyen volt az utolsó fodrocska is; idejében, mert a nap már nyugovóra szállt, az óra kalapácsa háromnegyed hetet kongatott. — Még egy pillantást vettem a tükörbe. Erzi a szobaleány karjára vette uszályomat, s elhelyezkedtünk a kocsii belsejében. Szívem hangosan dobogott, a papa nyugodt arczára nem nézhettem lázban égő szemeimmel, a mama intései, mivel szintén volt egy jelenésem elhaltak a kocsii zöreijében. Minden zugott körültem, a tárgyak életre keltek, kiléptek helyökből előttem.

A „Bárány“ nagy termében léptünk. A esillárokról felszalagozott gyertyák ömleszték a fényt a sűrű emborsorok közé, én sötétnek láttam ragyogásukat. Szines zászlócskák, zödelő gally és tarka virágcsoportok váltogatták egymást a plafondon és a falakon, melyekről csinos szönyvegek redői hullottak

Rabrtartási költség a lefolyt félévben elszámoltatott: Rimaszombatban 1145 frt 41⁰⁹/₁₀₀ kr., Pelsüezön 359 frt 19⁸⁶/₁₀₀ kr. összesen 1504 frt 60⁹¹/₁₀₀ kr. Rabrtartási költség tértimény fejében befolyt 263 frt 34 kr., rabmunka keresmény bevételbe hozatott 95 frt 80 kr. összesen 369 frt 24 kr. rabrtartási költségekből az államkincstár terhére maradt 1135 frt 36⁹¹/₁₀₀ kr. a házi munkára azonban felhasználtatott Rimaszombatban 4452 és Pelsüezön 1457 rabnapszám.

A rablétszám körüli mozgalom a következő képet mutatta:

Rimaszombatban: Vizsgálat alatt álló átvétetett az előző félévről 11 fi, 3 nő, szaporodás volt 27 fi, 6 nő, letartóztatva volt 38 fi, 9 nő; fogyatéka ment 23 fi, 7 nő; a következő félévre bent maradt 15 fi 2 nő.

Elitelt átvétetett 23 fi 7 nő; szaporodás volt 84 fi 2 nő összesen elzárva volt 107 fi 28 nő; fogyatéka ment 79 fi 21 nő; bizást átvitetik a következő fél évre 28 fi 2 nő.

Pelsüezön: Elitelt bezárva maradt az előző fél évben 8 fi. — nő szaporodott 41 fi 6 nővel, összesen bezárva volt 49 fi 6 nő; fogyatéka ment 31 fi 3 nő, a következő félévre átvitetik 18 fi 3 nő.

A lefolyt félév alatt Rimaszombattól a pelsüezi központi fogházba szállítottat 6 fi 1 nő: Mária nostrára 3 nő, Munkácsra 3 fi, Illavára 1 fi, Kassára 7 fi fegyenez.

Bizottsági javaslat folytán feltételes szabadságra elbocsátottat 1 fi.

A megyei közigazgatási bizottság börtönvizsgáló választmánya szeptember havában megvizsgálta a pelsüezi központi, a roznyói, tornalyai, rimaszéesi kr. járásbírósi október hóban a nagyrocezi kir. járásbírósi és november hóban a rimaszombati központi fogházakat. A vizsgálat eredménye a megyei főorvos havi jelentései nyomán a közegészségügyek állásáról összeállított félévi jelentésben látható.

Julius augusztus és szeptember hóban a kosárkötéshez felhasználható fűzvesző anyag gyűjtése folyt a megye területén elvonuló m. kir. államvasut fűzeseiben, október hóban ugy a rimaszombati, mint a pelsüezi központi fogházban megkezdett a kosárkötés.

A roznyói kir. járásbírósnál: Letartóztatva áthozott 4 fi, szaporodott 45 fi, 17 nővel, letartóztatva maradt 9 fi 1 nő, tehát jogérvényesen eliteltetett s így fogyatéka ment 36 fi 16 nő.

Rabrtartási költség elszámoltatott 75 frt 30 kr.; költség tértimény bevétel 13 frt 12 kr., az állampénztár terhére maradt 62 frt 18 kr.

A rimaszéesi kir. járásbírósnál: letartóztatott 3 fi 1 nő szaporodott 41 fi 22 nővel; eliteltetett így fogyatéka ment 44 fi 23 nő, letartóztatva nem vitetik át a következő fél évre egy sem.

Rabrtartási költség elszámoltatott 49 frt 1/20 kr. és mintán tértimény nem folyt be, az egész az állam pénztár terhére maradt.

A tornalyai kir. járásbírósnál letartóztatva áthozatott 1 nő; a félév folytán letartóztatva lett 74 fi 21 nő eliteltetett 64 fi 22 nő. átvitetik a következő fél évre 10 fi. Ezek rabrtartási költségei fejében elszámoltatott 131 frt 21⁹/₁₀₀ kr. tértimény semmi.

A nagyrocezi kir. járásbírósnál: letartóztatva átvitett 1 fi 1 nő, szaporodás volt 48 fi 4 nő; fogyatéka ment 45 fi 3 nő; letartóztatva maradt 3 fi 1 nő.

Rabrtartási költség elszámoltatott 41 frt 86⁷⁸/₁₀₀ kr. tértimény bevétel 27 frt 30 kr. az állampénztár terhére maradt 14 frt 56⁷⁸/₁₀₀ kr.

Összesen pedig vizsgálat alatt és fogságban kimutatott mozgalom szerint letartóztatva volt 401 fi, 110 nő, tartási költségeire kiadatott 1792 frt 20⁹/₁₀₀ kr. tértimény bevétel 409 frt 66 kr.; az állampénztár terhére maradt 1382 frt 54⁰⁹/₁₀₀ kr.

Vidéki levelezés.

Kokova, márczius hó 30.

Községünk csakugyan halad, anyagilag ugy mint szellemileg s társadalmilag egyaránt. Azt mondják különben

le a simára esiszolt padozatra. A háttért egy nem igen izlésesen festett függöny zárta el a kíváncsi szemek elől; mögötte.... Ah mögötte volt a színpad, az én gondolatim színhelye, kétségeim tanyája. A jelenlevők kiváló figyelemmel üdvözöltek, én szórakozottan visz onoztam a köszöntést. A tömegből egy ifju közelgett felém, mely meghajlással adva kifejezést tiszteletének. Ó volt a tegnapi esti barna fiatal, reám tapadt tekintete, szeméi — meglehetősen csinosak — valamit kerestek arczomon. Önkénytelenül elpirultam, pillám félig lezáródott, s ő mint a reményvesztes húzódott vissza a férfiak csoportjába. Nem tudtam megmagyarázni viseletét, megzavart képzeletem alig engedte meg a hosszabb gondolkozást. A melékterembe s innen az öltözébe mentünk a mamával. Csupa izgatott arca minden felé, sületlen bókok a szereplő uracsok remegő ajkain.

„Mindenkii helyére álljon.“

A rendező hangja. Halotti ének-e vagy... Csengettek, nem engedték befejezni gondolatomat. A függöny felgördült, az első jelenet párbeszéde megkezdődött. Égett a talaj lábaim alatt, mindeu elmondott szó közelebb vitt a világhoz.

Katinka kisasszony! sugta a rendező, s megfogva kezemet, oda vezetett a színpad lépésőjéhez. Istenem ne hagyj el! Lábaim remegtek, nem tudom hogyan jutottam a deszkákra. Ezer tekintet meredt reám, zugó taps hangzott tel a nézők között, egész valóm összerezzenet a koppánásra, melyet egy előmbé hulló koszoru idézett elő esetével. Ó ismét csak ő! Jaj, hogy bírom kiállani tekintetét. A papa mellett ül, ki a legbarátságosabban kérdezősködik tőle egyről-másról. Alig jutatok szóhoz, koblemet gyorsan hullámztatja az elfogultság. Végre megered a beszéd ajkaimról, elfeledem a közönséget, s csak a jelenet végén zavar tel elmerültségéből a tetszészaj s a hulló virágcső. Nem akarok szerénytelenné lenni, nem mind engem illetett. Más szereplők beszélnek, én magamhoz térhetek kissé a pamlagon, ahol helyet foglaltam, míg a mama a játékok közé lép.

„Papa, mért dobálnak annyi szép virágot Katinka neinek? — szolt félhangosan a kis Pistika, s a barna ifju felett kérdésére:

„Mert nagyon tetszik a játéka a közönségnek.“

„Ugy? akkor én is dobok neki valamit, mert én nagyon szeretem Katinkát.“

Gyerekes, naiv tréfától tartottam, de nem volt időm megakadályozására; a végszó elhangzott, a mama belépett

pánszlávjaink, s ők csakugyan erre büszkék is, hogy Kokova az ő községök. Ezen állítást megezáfolandó, biztosítunk mindenkit, hogy a közélet épen az ellenkezőről tanuskodik. Községünk most már Gömör községeknek a tiszta hazafiságban példányá és mintaképe. Igaz, volt egy idő a midőn Kokovára több sz.-mártoni lap járt, sőt a eseh „Pokroknak“ is akadt egy-egy előfizetője, no de ez emberek községünkől egyrészt eltávoztak, az itt levők pedig lejárták magokat, s a hazafias irány az eltévedteket az igaz ultra visszavezette.

Társadalmi körülményeinkről szólva, kiemelnem kell Eöry József szinigazgató községünkben működő szintársulatát is.

Igaz különben, hogy az irás is azt mondja: „a munkás méltó a jutalomra.“ Szintársulatunk a mind egyrészt elismerésben, ugy másrészt kellő pártfogásban is részesül, no de ez k.vánatos is!

Családjaink szives adják filléreiket a még mindig mostohe sorssal küzdő s a tiszta hazafiságot hirdető szinészet oltárára!

Adja az ég, hogy a husvétii ünnepek alkalmával előadandó darabok az anyagi támogatást fokozzák.

Egy színházkedvelő.

Roznyó, márcz. 29.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Becses lapja f. évi 12-ik száma véletlenül ma kerülven kezembe, ott találok szintén a roznyói erdőéget regisztrálva; de egész más világításban, mint milyenben azt, — őt közéről érintő oknál fogva, — a „Roznyói Híradó“ feltüntetni, jelezni jónak vélte. — Mig ugyanis ő, az oltás dicsőségét a „betlérieknek“ adományozza: addig t. Szerkesztő ur közönye, a roznyói derék tüzoltókat teszi ezen dicsőség részeseivé.

Nem az indokból, mintha én — harmadik a concertben — a mgos püspökség uradalmi erdészét és az erdészeti személyzetet, hasonlóképen dicsériáddal szándékoznám elhalmozni; — mennyiben az erdész ur vezénylete alatt, a püspökségi erd. személyzet három, mond három eszesomi lakossal és két idegen bányászszal oltotta el, lokalizálta a tüzet, nem pedig a betlériek, kik épen az áldomásra érkeztek oda; sem pedig a roznyói derék tüzoltók, kik otthon oltottak tüzet — a gigájukban; — de tisztán azért nyultam a tollhoz, hogy a „felséges látvány“ incidenséből, tegyek e tárgyra nevezve néhány szerény észrevételt.

Ki kell mindenek előtt jelentenem, hogy először is nem a püspöki erdő gyuladt ki, hanem Csucsom közséje legelője; hogy másodsor a püspökségnek absolute semmi kára nincs: s hogy harmadsor a leégett avasterület — nem erdő: a legnagyobb részben gróf Andrássy Manó ur betléri birtoktestébe esik, s végül, hogy tetemes kára egynek sines. Ennyi az igazság.

De most a felséges látványra térve — kell, hogy minden viszonyainkat komolyan mérlegelő, komoly ember, kétségbeesetten felséges nevetésre fakadjon ez esetben is, és beismerje, miszerint eddigél minden törvényünk, s így az erdőtüzény is semmi egyéb, mint irott malaszt!

Hiába rendeli a 11. és 12. §§-ban, hogy „szolgabíró rendőrkapitány- közséji és városi előjáró köteles a vész színhelyére sietni,“ hiába rendel vizsgálatot s szab büntetést, a renitensek és késedelmezőkre; ez mind hiabavalóság, mert nines, ki engedelmeskednék annak érvényt szereszen, ki ezeket magára, személyére nézve, kötelezőknek tartaná. Az afféle tüzhöz senki és semmiféle előjárónak ninesen köze: őt nem égeti! — Ha ég a püspök, Andrássy stb. erdeje, oltsa el a püspök, Andrássy in sua persona, az itt az igazság! — Igy okoskodnak itten, és mert így okoskodunk, azért is állapotaink olyanok, mint a milyenek.

A püspöki erdészeti személyzet oltotta el a tüzet, mely első sorban nem őt égette, de azért én dicsérettel elhalmozni nem akarom, minthogy ezzel mi egyebet sem tett, mint egyszerűen „teljesítette kötelességét!“ Hogy azonban „pro coronide“, midőn ezt a t. közönyök regisztrálni nem akarják, most a ténynyel szemben, az olesó dicsőség

a szalonba, én is elfoglaltam helyemet. Erzelgős jelenet következett. A rég távollevő anyával beszélgetett egyetlen leánya, a sohajok végtelen sora tette ki a társalgás legnagyobb részét. S alig kezdettem hozzá az első mondathoz, midőn Pistike felemelte kezét, s a reggel oly rejtélyes módon kapott husvétii tojás hullott lábaimhoz. A czukor szász darabra törve szóródott szét a kemény talajon, s a picizny sugolyukból egy parányi arczkép esett a szönyegre. Irgalmas Isten! ez az ő mása. Én ügyetlen, hogy nem néztem meg jobban az ajándékot. — Szégyenpir futotta el arczomat, a mama sietve ragadta meg a képecskét, s ijedt tekintettel olvasta a hátsó lapra irt sorokat:

„Szeretem kegyedet szívem egész hevével; ha lehetséges tegye boldoggá vizontszeretetével imádóját.“

Arca elhalványult, a szerep édelgő szavai helyett bosszusan kiáltották ajiat:

„Leány, mi jelentens ez?“

Szerencsétlenné tett az a kedves.... azaz rosz fér....“

„Uram, ön nagyon gyöngédtelen“ — szoltalt meg most mögöttem a napló szép tulajdonosa — „azért biztam önre titkomat, hogy elárulja azt?“

Meghajtottam fejemet a megérdemelt dorgálás előtt, de azért nem tudom megőrizni a titkot, s hozzá toldom még a történetkéhez azt, mit az elragadott napló bizonyára érdekesebben beszélt volna el.

A rendező észrevette a két hölgy zavarát, s a függöny nyomban legördült. A barna ifju zavart tekintettel, dult arczal fordult a Katinka papájához, s élénk taglejtések között társalgott az öreg ural. Nehány percz mulva a papa jelent meg a színen s mint előre kimunkált tráfás meglepetést advan elő a történetek a közönségnek, annak minden egyesét ünnepélyesen meghívta az X. Y. és leánya eljegyzési estélyére. Riadó éljen hangzott fel szavaira s a husvétii tojás közbeszéd tárgya lett a városka köreiben.

Ez volt a rövid történet. Az ifju pár ma is zavartalanul élvezi boldogságát, s engem bizonyára megfenyegettek a rózsás ujjak fecsegéseimért. Azt ne kérdezzétek — én sem kutatom — hogy nem előre beszélték-e meg valóban a kis történet részleteit, s a napló csak ennek elpalástolására iratott: bármint volt is, kívánjatok velem együtt hosszsan tartó örömeiket a szeretőknak, kik most ünnepelik eljegyzésüknek évfordulóját.

Gyurkovich László.

koszorúval másokat halmozanak el: ez — úgy találom, — talán még is túlmegy kissé, a szerénység és az irodalmi tisztesség határait!

„Mehr Licht und Wahrheit,
In Bild und Wort! Uraim!

Fábián Ferencz.

Eperjes, 1882. április 1.

T. szerkesztő ur!

Még alig hangzott el az eperjesi collégiumban napfényre derült panszláv klub ügye, már is újra feleleveníti azt az igazgató-választmányok márczius 31-én tartott tanácskozásán.

Említettem már az ez ügyben hozott első ítéletet, említettem nevezetesen azt is, hogy e klubban részt vett tanítóképezdészek mint Marschall Gusztáv által elcsábítottak, megintéssel és megróvással fenyejtettek meg.

Daczára annak, — hogy a nevezett ítéletet főtisztelendő Czékus István szuperintendens ur által sulyosbított az által, hogy a résztvevett képezdészek minden jótéteménytől (alumneum, lakás, tandíj) megfosztattak, — daczára annak, — hogy ezen ítélet által igen nyomorúságos életre jutottak, annyival is inkább, mivel tanító képezdészeink között kevés van olyan, ki anyagi segélyezés nélkül pályáját folytathatná, — még sem riadtak vissza gyalázatos működésüktől, s mostanig leveleztek az elutasított M.-lal, továbbá a most nem régen Pozsonyban felfedezett panszláv klubbal s azokhoz hasonló „Zora“ (Hajnal) társulatot alkottak. — (Saját vallomásaik és a kérekerült levelek tanúsítják.) Az igazgató-választmány nem is késett felelték a legszigorúbb ítéletet hozni, melynélfogva Kundrát Mátyás, Migra Dániel, Sztik Aurél III. éves s Bodiczki, Filipa és Zsorna Gyula II. éves képezdészek a collegiumból és Magyar hon összes tanintézetéből kizárattak.

Kötelességemnek teszek eleget, midőn t. szerkesztő urral közlöm ez esetet, s kérem azért becses lapjában soraimnak tért engedni. — S egyszersmind örvendő tudatom, hogy Eperjesről a panszláv propaganda teljesen szét-szórtott.

B. P.

Hírek és vegyesek.

Hymen. Kis-Faludon Adorján Lujza kisasszonyt, bold. jeles írónk Adorján Boldizsár művelt lelkű kedves leányát f. hó 30-án vezette oltárhoz Bíró Berta zsutai derék fiatal mérnök, a szabadkai törvényszéki elnök fia.

Hymen. Szathmáry Királyi Anna kisasszonyt, a volt tornai főispán köztiszteletben álló özvegyének Szathmáry Királyi Pálud uró kedves leányát eljegyezte báji Patay Gyula esobaji földbirtokos.

Beélik László megyénkbeli származású budapesti joghallgató mult hó 26-án a fővárosban meghalt.

Főpásztori egyházlátogatás. Főt. Czékus István ev. superintendens ur, a kishonti ev. esperesség felsővidéki egyházaiban canonica visitatiót tartand. E végből f. év június 1-én érkezik s hivatalos működését a rimabányai egyházban kezdi; innen azután a megállapított sorrend szerint folytatja a kokovai, klenóczi, nyustyai, frészi, tiszolci, rimabrézói. — s befejezi június 18-án a kraszói egyházban. Óhajtuk, hogy a mily rendkívüli eseményt képez, a körülbelül husz évi időközben bekövetkezni szokott canonica visitatio, az egyes egyházak életében: ép oly rendkívüli üdvös jóhatásu legyen az a jelzett egyházak anyagi s szellemi felvirágzására nézve! Az óhajtott üdvös jóhatás különben már előlegesen is mutatkozik, a mennyiben értesülésünk szerint konstatalhatjuk, hogy a kitűzött főpásztori egyházlátogatás hírére, könnyen kitalálható indokból, Daxner István a tiszolci és klenóczi, — Daxner Sámuel pedig a frészi egyház felügyelői hivataláról lemondottak. Nagyon bölcsen és helyesen tették, hogy elhagyták s esetleg avatottabbaknak engedték át azt a tért, a melyről, mint hajdan a jeruzsálemi templomból, Jézus, az anyaszentegyház fejedelem, bizonyosan kiűzné — a nemzetiségi lármás kufárokat!

A „Gömörmezei gazdasági-egylet“ f. hó 16-án Rimaszombathán, a „Három Rózsa“ vendéglő nagy termében saját alapítójának gyarapítására zártkörű táncvizsgálatot rendez. — E jótékonykedő „gazdabál“ iránt, mint tudjuk meggyeszte nagy az érleklődés, s reméljük, hogy népes és kedélyes leendő. Belépti díj: Személyjegy 2 ft. — Családjegy 5 ft. — Karzat 2 ft.

Kályhagyár Tamásfalán. A miskolci kereskedelmi-és iparkamarának Borsod-és gömörmezei gyárpar érdekeiben közzétett s lapunkban is kivonatban közölt felhívásának bizonyos tekintetben hatása már is mutatkozik. M. A. Fischer fia, majolika és köedény gyáros megkereste ugyan nevezett iparkamarát az iránt, szorgálatna részletes adatokat a tamásfali kályhagyártás előfeltételeire nézve. — Nevezett gyáros késznek nyilatkozik ez irányú vállalkozásban részéről is tevékeny részt venni s fő tényezőikül az alkalmas agyagot, olesó fűtő anyagot és vizerőt mondja. — Ezen tényezőkre nagy sulyt fektet. A vizerő egy esetleg felállítandó agyagzuda forgásban tartására szükséges. — Mi, kik tudjuk, mennyi kiaknázzhatlan kincsünk van még a kitűnő minőségű mészre az agyagban s kik ezen ügyet már ismételve pendítettük meg, örvendünk, hogy ezen ügy már oly stadiumba jutott, miszerint annak további keresztülvitelében alig lehet kételkedni. Ezen kérdéssel különben ugy tudjuk városunkban is többen foglalkoznak s így azt tudjuk, hogy ezeknek egyesülése a szakértő Fischer s a miskolci kamara támogatása mellett ezélfog vezetni.

Lesz-e uszodánk? Husz év óta próbálgatjuk összehozni s maig sines, pedig uton-utfélen így köszöntjük egymást: „Adjon isten uszodát!“ — Vegre még egyszer... összejöttünk, tanakodtunk. Egyik a „kis kut“-hoz tervezi, tehát kemény vizet akar fordásra használni! Ez kellene még csak. Másik a „nyári Casinó“ mellett mesterséges medenczében kíván uszni. Itt ugyan volna a viznek esése, a „Sodomát“ meg elő vízzé lehetne változtatni, mi valóságos áldás volna atmosphaeránkra, melyet e mocsrán annyira dögletelessé tesz. Hanem az a bökkenő, mit mond erre a molnár, kinek vizre van szüksége? A harmadik a malom árok felső végében levő zugonál szeretné fölépíteni. Jó, ha nem lesz messze, ha könnyen hozzáférhető s el nem fogjuk ismét a vizet. A negyedik a legtermészetesebb medenczét választja ki, a felső malom alatt. Halljuk az ellenvetést: hogy beiszapolja — hát ugyan hol nem hagy iszapot a víz? — hogy a vízszin emelése esetében a malom kerekek működését aka lályozni fogja — nem szükség közvetlenül odaépiteni, sem emelni a vizet, mert mélyítés nélkül is

ezélt érhetünk. — Válogathatunk. Kiküldött hát az értekezlet egy bizottságot, mely mult szerdán értekezett ugy, hogy majd pénteken ki megy a helyszínére szakértőkkel együtt, kikeresni a legalkalmasabb helyet s jelentést tesz a husvét hétfőjén magát constituálendő társulat közgyűlésének, mely aztán — határoz az értekezlet még a részvények értékét is 10 ftban állapította meg. Eddig mintegy 40 részvény van aláírva. A részvényhez személyre szóló szabadjegy élvezete lesz köve. A tervezet és költségvetés, mely a felső malom alatti medenczére van készítve, beható tárgyalásban nem részesült. E szerint az uszoda nem egészen ezer forintba kerülne. Eanél olesóbban bajosan lehet majd czélszerű s a mai igényeknek megfelelő uszodát létrehozni. Csak megint el ne késsünk!

Törvényszéki végtárgyalás. F. hó 3—6 napjain volt a széleskörben ismeretes Petik, alias Petyko István futóbetjár bűnügyében a végtárgyalás. Zsufolásig megtelt a tanácsterek, nem nézőközönséggel ugyan, hanem Gömör, Torna, Borsod löcsiszárjaival, orgazlával sőt ez utóbbiból egy példány Szabolcsmegyéből is került elő. 18 vádlott 2-szer annyi tanu sorakozott a bíróság előtt, a tárgyalás folyama alatt nap-nap után. F. hó 6-án hirdette ki Marton Rudolf kir. törvényszéki elnök a vádlottak előtt a törv. bíróság ítéletét, mely szerint Petik István 1 rablási kísérlet, 1 rablás, 7 lopás, 1 orgazdaság bűntettében bűnösnek mondatván ki 10 évi fogházra 6 évi hivatalvesztésre s politikai jogainak felfüggesztésre ítéltetett. Kassa Buriga András rablásért 3 évi fogház, Oravecz Saliga Kálmán orgazdaságért 2 évi börtönre, Oravecz Saliga András, Miko János orgazdaságért 9—9 havi börtönre, Fogas Tiszovszki Mihály Pap József, Obsitos Takács János orgazdaságért 6—6 havi, Lenkey Bertalan orgazdaság bűntette s hatóság elleni erőszakért 3 évi börtönre, — Vincze János, Galicza Simko István, Nagy Pál orgazdaságért 6—6 havi, — Bíró Péter 2, Vincze Illés 6, Oláh Péter 1 havi fogházra büntetettek orgazdaságért. — Úveges János lopásért 8 havi, Orsz Vaszó Mihály orgazdaságért 1 évi, Deák Károly lopásban való részeségért 6 havi börtönre ítéltettek. A vádlottak, kiket Molnár József, ifj. Hegyessy Sándor, Kaszka N. és Bernolák Nándor több-kevesebb szerencsével, de hivatásuk teljes tudatában védelmeztek, — az ítélet ellen a vádlottak felebeztek.

Rozsnyóról írják nekünk: A rozsnyói zenekedvelők egylete hosszas pihenés után végre márcz. 25-én életjel adott magáról, rendezvén egy hangversenyt a helybeli két gymnasium táptintezete javára. Az előadással ujra azt bizonyította az egylet, hogy életképes, ha a kellő buzgalom nem fog hiányozni, mert a szép számban megjelent közönségnek egy élvezetes estét, a jótékony czélra pedig 100 frtot szerzett. A műsort a férfi-kar kezdte meg Huber-Varyasy „Harmonia Indulójá“-val. Ezt követte Schmidt Erzsike k. a. szép tiszta zongorajátéka, mely méltó tapsokban részesült, valamint a következő számban Ragályi Margit k. a. népdalai is. A kisasszonynak bár nem tulságos erő, de igen kedves esengő hangja s némi iskolája is van. Hirsch Muki ur szavallata, Dóczy L. „Lesz-e még tavasz?“-a, hatásos volt, mind végig derűtségben tartá a hallgatókat. Ezután következett Zsembery Tivadar ur zongora játéka. Weber „Felhívás keringőre“ szerzeményét mutatta be oly bravúrral, mint azt Rozsnyón tán még nem hallottuk; művészi játékaival elragadta a közönséget, melynek nagy öröme szolgált, mikor csakis a műsorban említett x x x magán hegedű játéka helyett ujra ő ült a zongorához Schmidt Erzsike kisasszonnyal „Ordög Róbert“ opera ábrándja melyet négy kézre játszották kellőképp fedeltette velünk a esalatkozást, melyet a hegedű elmaradása okozott. A hangversenyt a férfi-kar fejezte. Zimay után „Magyar dalok“-at énekelt, szabatosan és összevágóan mint az első számot. Az énekrészeket Zsembery ur kísérte zongorán. Mondhatjuk, hogy az egész koncert szépen sikerült; vajha buzdítaná ez gyakoribb fellépésre a zenekedvelők egyletét. Megemlítjük még, hogy a hangversenyt táncz követte, bár a műsoron az volt kinyomtatva hogy tekintettel a husvéti bábra a szokásos táncmulatság elmarad.

Fürészen egy 60 éves öreg nőt lopási gyanu miatt egy fiatal ember annyira összekötözött, hogy mindkét karján kekes, szederjes színű véraláfutások láthatók, ugyanezen nőt, egy lakótársa lakásába becipelvé, róla összes ruháit leszedte, s midőn már paradicsomi mezben volt, szegényletében az ágy alá bujt; a hallatlan eset csakhamar hirre kapván, a falu asszonyai összecsoportosultak, a szegény nő azonban csak akkor hagyta el buvóhelyét, midőn az összesereglettek meztelenségét a legnélkülözhetlenebb ruháneműekkel betakarták. Ezen brutális eset kellő megfenyítés végett bejelentetett.

A f. hó 16-án tartandó tenyész-állatvásár iránt, mint örömmel értesülünk, általános az érdeklődés. Már eddig tekintélyes számu kiállító jelentkezett ugy a tenyészállat tulajdonosok, mint a gazdasági gépgyárosok közül, mi arra bírta a polgármesteri hivatalt, hogy a kiállítási helyet szélesbítse, minek folytán tudatjuk, — hogy a rimaszombati polgármesteri hivatalnál még jelentkezni lehet, — mert a kellő helyről gondoskodva van.

Muránybói írják lapunknak, hogy ott, — mint többnyire mindenütt a vidéken, — a négy évvel ezelőtt alakult tüzoltó testület alig egy felvi működése után megszűnt. S majd nem teljes négy éven át hasztalanul hívták fel a főparanesnokot a közgyűlés összehívására, s a pénztárnoknál, ki számadásait nem terjesztette be, — a testületnek mintegy 50 frtot tevő tőkéje gyümöleszetlenül hever az óta. Ez rendes közsorsa mindazon intézményeknek széles e világon, a melyeket a lelkesedés pillanata életre hív a közügy érdekében, — de a kitartás hiánya s a közöny csakhamar megöl.

A losonczyi ág. hitv. ev. egyházközség előjárósága kedves kötelességének ismeri az 1879. évből engedélyezett s 1881. évből szerencsésen befejezett sorsjáték rendezési eredményéről a közönség előtt beszámolni. Balsors üldözött egyházunk égető terheinek kifizetése tekintetéből rendezett tárgysorsjátékunk a nemes keblű adakozók jó indulata folytán tiszta nyereseménnyel 5800 frtnyi összeget eredményezett, mely összeg szemben a 4620 frtnyi, a nyeresemény tárgyak bevásárlása s a sorsjáték rendezése alkalmából fölmerült kiadásokkal: várakozásunkat jóval felülmulta s lehetővé tette egyházunk nyomasztó terheinek törlesztésével kulturális és hazafias missiónk betöltését akadálytalanul teljesíteni. A nem remélt sikerdus eredményt isten áldó kegyelmén kívül első sorban köszönhetjük prot. közegyetemünk áldozatkészsége, második sorban a testvér és rokon hitfelekezetek s a nagy érdemű közönség anyagi támogatásban nyilvánuló érdeklő-

désének. Fogadják a nemes adakozók hálás szívükből fakadt legmélyebb köszönetünket! A losonczyi ág. hitv. ev. egyházközség előjárósága.

Német iskolaegylet ezim alatt Berlinben nagy tekintélyű, de főleg az erdélyi szász sajtó ferdített közleményei által félrevezetett férfiakból egyesület alakult, mely első sorban a magyarbóni „elnyomott német testvérek“ nemzeti érületének ébresztését s fentartását tűzte ki magának feladatul német iskolák s kisedővodák alapítása, fentartása és segélyezése által. Ezen illetéktelen beavatkozás ellen azon hazafias németjeink, kik külön nemzetiséget soha sem akarták képezni s mindig a magyar nemzet tagjainak vallották magokat s but-örömet egyaránt osztottak velünk, rendre protestálnak ünneppélyes gyűléseken, Dobsinai derék testvéreink is, mint halljuk, készülnek ugy mint a széppességiék hasonló módon megköszönni a nagy németek teljesen felesleges s senki által nem kért pártfogását.

Balha János és Szlanina Márton gömörmezei kereskedőket Budapesten a gyártezcai kávéházban egy három tagból álló hamis kártyabanda az ugynevezett „sipi“-vel kiakarta fosztani. Szerencsésükre a legjobbkor lépett be Baczko S. rendőrtiszt s rajtok ütött s a jelenvolt rendőrök segítségével kettőt sikerült közülök megkötözve a terézvárosi kapitányságra bekísérni. A harmadik az alatt megugrott. A balekok azt vallották, hogy az egyik fölbirtokosnak, a másik tisztartónak, a harmadik ispánnak adván ki magát, téglaszállítás iránti szerződés ürügye alatt esalattak be a kávémérésbe. A hamis játékosok átadattak a fenyeítő bíróságnak.

Grafit-telepre talált Nemes Felix Csik-Csomortán hártáiban Erdélyben. Hazánkban eddig csak Offenbányán és a miramarosi hegyekben fedeztek fel grafitot; de ez idegen anyagokkal van keverve s így alig használható. A csik-csomortáni anyira tiszta, hogy rajzolásra alkalmazható.

182000 orvos van az összes civilizált országokban, a mint ezt a párisi orvosegyetem a különböző államok statisztikai hivatalai útján összeállította. Aránylag legtöbb orvos van Franciaországban 26000.

Az első magyar általános biztosító társaság e hazai társaságnak zárszámláját mérlegeit és vagyonkimutatását a hirdetési rovatban t. olvasóink fentalálják. A t. olvasóknak és különösen az életbiztosító feleknek módjukban van összehasonlításokat tenni, a mint hogy hisszük, hogy ennek s a mérleg és vagyonkimutatásának tanulmányozása folytán teljes megnyugvást fognak nyerni nemcsak a tartalékok folytonos és tetemes emelkedése, hanem a miatt is, hogy az első magyar ált. bizt. társaság e nagy tőkéi, mintán Lajtántuli üzletét a szárnyai alatt keletkezett bécsi biztosító társaságra ruházta, kizárólag a magyarországi üzlet biztosítási alapul szolgál. E sorainknak czélja azonban nem az, hogy midőn „facta loquuntur.“ az első magyar mellett emeljünk szót. Czélunk az, hogy követésre méltó példát mutassunk fel az első magyar biztosító társaság legközelebbi közgyűlésének hazafias és jótékonyági ujjabb adományai. Az adományok teljes összege 11590 frt. Emlékeznünk t. olvasóink, hogy az első magyar általános biztosító társaság tavalyi közgyűlése a gazdasági pályára lépett ifjaknak a gazdasági tanintézeteken kiképzetése czéljából több ösztöndíjat alapított. Ezen 400 forintos ösztöndíjakban az 188^{1/2} iskolai évben 5 növendék részesült, kik az ösztöndíjat a betűrendben felhívott azon megye gazdasági egyesületek felterjesztései folytán nyerték meg, melyek az első magyarral már szerződési viszonyban állnak. Habár ez ösztöndíjak több évre szólnak, mintán a tanfolyam is több évre terjed, az idei közgyűlés mégis ujjabban 4 megyei gazdasági egyesület (u. m. a csanádi-fehérr., gömöri.*) és győri) által felterjesztendő ifjak számára szavazott meg 1600 frtot. Az országos gazdasági egyesület Istvántelki iskolájában kiképezendő 2 arva fiu részére ez évben is megszavazta a társaság a kellő összeget; a tervezett országos iparkiallítás költségeihez 100 frttal, a Munkácsy Mihály remek művének „Krisztus Pilátus előtt“ az országos képtár számára való megszerzethet költségeihez szintén 100 frttal járul, s bár a magyar írők segélyegyletére és a magyar hírl-pírók nyugdíjalapjára ez intézetek keletkezésékor tetemes összegeket adományozott ezek részére, ez évben is 200—200 frtot adott. Adományában részesült több tudományos intézet, sok fővárosi jótékony egylet, több oly egyházközség, mely létezésével a nemzetiség érdekeit is előmozdítja. A Petőfi és a Szent István szobor alapját 200—200 frt adományval gyarapítja. Megemlékezett a Szeretetházakról, az inségesekről és az országos vörös kereszt egylet részére megszavazott 10000 frt ez évre eső második részletét 2000 frtot kifizeteté. A részletes kimutatás mellőzésével ismételjük az adományok teljes összegét, ugy mint 11590 frtot. Hiszük, hogy t. olvasóink és a biztosító felek előtt ismeretes, miként az első magyar általános biztosító társaság alapszabályai közé foglalta azon határozatot, hogy a társaság nyereseménnyének egy része, minden évben „közhasznu czélokra fordítandó.

*) A pályázatot a hivatalos rovatban közöljük.

Szerk.

Hivatalos közlemények.

Pályázati hirdetés.

Az első magyar általános biztosító társaság 400 frt ösztöndíjat tűzven ki, egy gömörmezei gazdasági pályára lépett s a gazdasági akadémiákon magát kiképezni óhajtó ifju számára, felhívom mindazokat, kik ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtják; miszerint ez iránti kérelmeket felszerelve, legutóbbi iskolai bizonyítványaikat, s vagyonossági helyzetüket kimutató — okmányokkal, — továbbá szülői vagy gyámjaik nyilatkozataival, — f. évi május hó 15-ig a gömörmezei gazd. egylet elnökségéhez — megfontolás — és ajánlat tétel végett jelentésbe.

Rimaszombat, 1882. április 2-án.

Farkas Ábrahám, egyt. elnök.

Szerkesztői üzenetek.

— á — r — s. Ily komoly dolgoknak tárgyilagosságot követelünk. Tiszolcz — n. A tenyészállat-vásár élénk lesz. Mint halljuk sokan készülnek a kiállításra.

Cs. M — S. Gazdasági és ipari rovatunkban szivesen nyitunk tért. H. R. Nem adhatjuk. Felelet a mai számban. — Egyetertse kell törekednünk.

Felelős szerkesztő s laptulajdonos: Pető Porubszki Pál.

Árverési hirdetmény.

Alulírott közzéteszem, miszerint a rimaszombati kir. törvényszéknek f. évi 993. sz. végrehajtást rendelő s a rimaszombati kir. járásbírósnak 572/882. sz. kiküldő végzése folytán **Kohn Bernát** javára ennek 500 ft tőke s jár. követelése fődözésére **Spitzer József** tiszlezi lakostól lefoglalt ingók, nevezetesen kereskedelmi árucikkék és házi-butorok, alperes lakhelyén f. évi április 17. d. u. 3 óraker megtartandó nyilvános bírói árverésen el fognak adni, miről úgy venni szándékozik, mint az ezen peres ügyben érdekelt felek az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében hirdetményileg értesítetnek.

Rimaszombat, 1882. április 7.

Draskovich Lipót, kir. bír. végrehajtó.

Belső magyar államos biztosító társaság Budapest.

I. TŰZ-, SZÁLLITMÁNY- és JÉGBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

Kiadások. Huszonegyedik évi zárszámla 1881. január 1-től december 31-ig.

Bevételek. Vagyron.

Mérleg-számla 1881. december 31-én

Telher.

I. Tűzbiztosítás.		II. Szállítmányaibiztosítás.		III. Jégbiztosítás.		IV. Egyéb bevételek.		V. Mérleg-számla 1881. december 31-én.		Telher.	
ft	kr.	ft	kr.	ft	kr.	ft	kr.	ft	kr.	ft	kr.
1521609 07		48526 79		835808 74		271297 50		1977500		8013380 90	
131649 85		30058 57		510396 67		1543163 81		639200		184830	
312616 04		21488 20		187654 94		14332 16		1303000		190948 20	
3520630 59		13838 87		2911 15		1828813 47		2508000		209541 60	
8386 40		11772 85		1536771 50		99475 85		327684		129977 45	
		135683 28		43882 78		33862 47		40398 91		2477 62	
		4130062 26		712967 38		420308 86		233046 13		4361 75	
				6560369 20				1013367		107 98	
								29064 92		5472 02	
								330782 04		402845 10	
								280139 62			
								8774282 62			

II. ÉLETBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

Bevételek.

Mérleg-számla 1881. december 31-én.

Telher.

Törlesztett követények díja		Törlesztett követények díja		Törlesztett követények díja		Törlesztett követények díja		Törlesztett követények díja		Törlesztett követények díja	
ft	kr.	ft	kr.	ft	kr.	ft	kr.	ft	kr.	ft	kr.
103552 59		271297 50		722849 55		6753384		8013380 90		7828550 90	
83675 57		1543163 81		1828813 47		1977500		184830		190948 20	
323955		14332 16		99475 85		639200		1919		209541 60	
297023 55		1828813 47		33862 47		1303000		1919		129977 45	
57905 74		99475 85		420308 86		2508000		1919		2477 62	
129977 45		33862 47				327684		1919		4361 75	
9828 76		420308 86				40398 91		1919		107 98	
32339 61						233046 13		1919		5472 02	
22600 51						1013367		1919		402845 10	
56518 88						29064 92		1919			
39292 17						330782 04		1919			
19138 39						280139 62		1919			
16818 16						8774282 62		1919			
166306 45								1919			
18281 37								1919			
1379814 20								1919			
7828550 90								1919			
402845 10								1919			
9611210 20								1919			

Fuchs Rudolf,

Hajós József,

Harkányi Erigyes,

Lány Henrik,

Jeney Lajos,

Pecz Vilmos,

Budapest, 1882. február hó 27-én.

A FELTÁJÁZÁS-BIZTOSÍTÁSÁG:

Szilányi Ildor.

Karcsinszky János,

Budapest, 1881. december hó 31-én.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a f- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.

Budapest, 1882. február hó 27-én.

Budaynszky Ferencz,

Tornyal Schossberger Zsigmond,

Karcsinszky János,

Üzletnyitás.

Alólírottak a t. cz. közönséget értesítjük miszerint a

Dapsy József ur

vegyes kereskedését átvettük és azt ujonnan berendezve

Hozelitz testvérek

váltótörvényszékieleg bejegyzett cég alatt vezetni fogjuk.

Szilárd akaratunk: az első kézből vásárolt üzleti cikkeinket, kellő választékban és minden igénynek megfelelőleg, mindig készletben tartani, s jó minőségű áruinkat a legmérsékeltebb áron kiszolgáltatni, valamint dúsvásztéku gyapjuszövetekből férfi öltönyök elkészíttetését a legújabb divat szerint is elvállalni készek vagyunk.

Ezen elhatározásunk azon kellemes reménnyel biztat, hogy mélyen tisztelt vevőink ugyanazon bizalommal és megelégedéssel fognak bennünket megajándékozni, a melyben elődünket részesíteni kegyesek valának; ezt kiérdemelni legfőbb törekvésünk leendő.

Becses pártfogásába ajánlva magunkat, maradunk kiváló tisztelettel Rimaszombat, 1882. márczius 30.

1—*

Hozelitz testvérek.

Nagy végeladás.

Folyó év april hó 24-én, saját házamba leendő költözködésemet megelőzőleg, egy nagy végeladást rendezek, mely alkalommal a raktáromban lévő lentebb elősorolt cikkek — minőségeiknek szem előtt tartása mellett — oly jutányos árban árulok végleg ki, hogy a már eleve megállapított árak előtt minden más verseny elenyészik.

Tervem oda irányul, hogy saját házamban nyitandó üzletemet átlag új cikkekkel rendezhessem be, s hogy ezen tervemnek sikerülését biztossá tegyem, áruimnak gyári árait 30%-el lejjebb szállítottam.

Raktáram oly óriás nagy és oly dúsvásztéku, hogy mindenki megtalálja benne a neki szükséges cikket, és daczára a valóban bámulatos olcsó áraknak nem lesz — mint más végeladásnál — szorítkozva azt megvenni a mi épen áruba bocsáttatik, biztos lehetvén a mellett még arról is, hogy cikkeim — a gyakran eszközölt bevásárlásaimnál fogva nem csak nem régiek — de igenis a legújabbak és legjobbak.

Dúsvásztéku cikkeim a következőkből állanak, u. m.:

Mosó perkálók minden színben és minőségben, batisztok, hazai gyártmányú festőkelmek, divatos szőr-ruhakelmék, fekete és színes ternók, indisch-cachemirok, lusterek minden színben, fekete faille-ok, fekete és színes Noblesse-ek és atlaszok, a legdivatosabb diszkelmék, ruhaflanellék és cheviot-ok, továbbá a legjelesebb gyártmányú valódi sziléziai, creász- és rumburgi vásznak $\frac{1}{4}$ $\frac{5}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{9}{4}$ és $\frac{10}{4}$ szélességben, törülközők, asztalkendők és abroszok, ez utóbbiak minden nagyságban, színes kávé abroszok csemegekendőkkel, színes kanavászok, oxfordok és anginetek minden színben, Gobelin és ripsz ág- és asztalterítők, cachemir- és szatin paplanok és finom gyapju pokróczok, Jute-, Gobelin- és csinvatbutorkelmék, futószőnyegek és lópokróczok.

Urak számára Oxford-, Cretton- és Chiffon-ingek és lábravalók. Kiváló nagy raktár a legdivatosabb kabát- és nadrágkelmékből, fekete Dosking és Peruvienből és még számos e szakmához tartozó itt meg nem nevezett cikkből.

Ezen nagymérvű végeladást jelen hirdetés kibocsátásával megkezdem, s azon megjegyzésem figyelmébe ajánlása mellett, hogy ezen — a szükséges cikkek ily jutányos árban beszerzésére nézve vajmi ritkán előforduló kedvező alkalmat elmulasztani ne méltóztassék

Rimaszombat, 1882. márcz. 12. vagyok illő tisztelettel

4—4

Engel Adolf.

A legolcsóbb, legterjedelmesebb, legdiszesebb magyar hetilap. Egészen ingyenes regény-melléklettel

külön „DIVATLAP“ és külön „GAZDASÁGI és HÁZTARTÁSI“ lap!

Gyönyörű jutalomképek. Megjelenik tizezer példányban.

Előfizetési felhívás

3—3

a „KÉPES CSALÁDI LAPOK“

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

Megjelen minden vasárnap.

A „Képes Családi Lapok“ 1882. április 1-én a negyedik évfolyamnak új negyedébe lép. Ez alkalomból felhívjuk az olvasó közönség figyelmét közkeletteltségben álló szépirodalmi képes lapra. A „Képes Családi Lapok“ hetenkint három ivnyi tartalommal, legdiszesebb kiállításban, csinos színes borítékban jelen meg. — Minden száma sok művészi kivitelű képet hoz. — A főlapon közöl elbeszéléseket, költeményeket, rajzokat, egy kitűnő eredeti regényt, életképeket stb. Minden számhoz egy ivnyi külön regény-melléklet könyvalakban. — Havonként a „Nővilág“ cz. divatlapot és „Gazdasági és háztartási lapot“ is hoz ingyenes mellékletként. A borítékra sok érdekes, mindenfajta talányt közöl. Kérdések, feleletek, ajánlatok stb. című rovatok állnak a közönség rendelkezésére. — Minden negyedévben gyönyörű színes műmelléklet egészen ingyen.

Már ez évfolyam 6-ik számához: **SZ. PRIELLE KORNÉLIA** és a 24-ik számához: **FELEKINÉ-MUNKÁCSY FLÓRA** jeles művésznők szinnyomatu díszes arczképeit adtuk előfizetőinknek egészen ingyen.

Mutatónyiszámot kívánatra bárkinek bérmentve küld a kiadóhivatal.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.

MEHNER VIMOS kiadóhivatala: Budapest, papnövelde-utca 8-ik szám.

A gömörmezei nép- és iparbank

a törlesztési kölcsön ügyében folyó 1882. év április hó 10-én d. e. 10 órakor, Rimaszombatban a „Három Rózsa“ vendéglő nagy termében

rendkívüli közgyűlést

tartand, melyre a t. cz. részvényes tagokat tisztelettel meghívja. — Rimaszombat, 1882. április 3.

Az igazgatóság.

Vétele és eladása

mindennemű

állampapírok, sorsjegyek, értékpapírok, részvények, elsőbbségi kötvények, ércpenzék stb., váltó-kiírás külföldi piacokra.

IGÉRVÉNYEK MINDEN HUZÁSHOZ.

Megbízások eszközlése a budapesti és bécsi tőzsdéken.

Tökeelhelyezésre különösen ajánlja az alólírt váltó-üzlet

a pesti magy. kereskedelmi bank 5%-os zálogleveleit

melyek a legnagyobb biztosság mellett azon előnyt is nyújtják, hogy a jelenlegi árfolyam szerint ha ki is huzatnak, veszteséget nem eredményeznek, és napi árfolyamon adatnak el.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltó-üzlete

3—10

Budapest, Dorottya-utca 1. sz. (saját ház.)

A legközelebbi huzásra ajánlunk:

Aprilis 15-ére Magyar kir. nyeremény-kölcsön-sorsjegy igérvényt 3 frt. és 50 kr. bélyeg.

Orvosi bizonylatok

a MARGIT gyógyforrásról.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikeleges vizek között, — vegyi alkotórészeinek szerencsés összetétele, — kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénas tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásnak találtam a légutak és gyomorhártyáinak hurutos bántalmainál. A Seltersi-, Redeini-, Vichy- stb. vizektől különbözik csekélyebb szabadszénas tartalmánál fogva s azért vérezsek lehetőségénél vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénasvany dúsabb vizek fölött előnnyel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár. Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásnak bizonyult a légző-, emésztő- és vizeleszervek hurutos bántalmánál oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatu más ásványvíz kórházunkban alig rendeltek, — csekély szabad szénas tartalmánál fogva oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Giesshübli-, Gleichenbergi vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navrátil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légeső- és hörgőbetegségben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmánál rokon természetű gyomorhaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor-, vizek ag idült hurutját szintgy oszlatja, mint a Seltersi-, Gleichenbergi-, Giesshübli. Előnye, hogy a betegek élvezettel isszák s hogy sem bevéve, sem belélegezve, a f ejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértorlódást.

Dr. Kétyl Károly egyetemi tanár. Légző-, emésztőszervek hurutos bántalmánál jó eredménnyel alkalmaztam. Seltersi-, Gleichenbergi, Giesshübli vizek fölött kisebb szénas tartalmánál fogva előnnyel bír.

Dr. Barbás József Rókus-kórházi főorvos. Légeső-, emésztő- s vizeleszervek hurutos bántalmánál bátran versenvez a külföldi szikeleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübli- és Vichy vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánló a légző- és emésztő-szervek kórállapotainál.

Hamisítások és szándékos felvezetések elkerülése tekintetéből kérjük a tekintetes orvosi kart, hogy a t. cz. közönséget, hogy az eddig használt „Luhí“ név mellőzésevel ezentul csak a „Margit gyógyforrás“ elnevezést használják.

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

4—12

Dr. Karlovsky utódai a „Margit gyógyforrás“ igazgatósága.

Főraktár: Rimaszombatban Kern Adolf ur kereskedésében.

SCHÖNFELD JÓZSEF,

férfi- és női-ruha kereskedő

Rimaszombat, Cserencsényi-utca Dickmann-féle házban.

4—*

Van szerencsém a m. t. közönség becses tudomására hozni, hogy a legközelebb mult napokban Pesten és Bécsben létemkor ujonnan berendezett

férfi- és női-ruhakereskedésemet

a tavaszi évadra, mindenféle hazai és külföldi divatos kelmével gazdagon felszereltem.

Továbbá ajánlom a kereskedésemben levő divatos kész férfi-, női- és gyermeköltözéseimet, bámulatos olcsó áron u. m.:

1. Egy férfi nadrág 3—10 frtig.
2. Egy egész férfi öltözék 8—35 frtig.
3. Egy férfi felöltő 8—25 frtig.
4. Egy női felöltő 5—25 frtig.
5. Egy szalon-kabát 8—20 frtig.
6. Egy kis gyermeköltözet 3— 8 frtig.
7. Egy nagyobb gyermeköltözet 6—12 frtig.

Végül jelentem, hogy mérték utáni rendelések gyorsan és igen jutányosan eszközöltetnek.

A mélyen tisztelt közönség szives pártfogását kikérve, maradtam kész szolgálók

SCHÖNFELD JÓZSEF, férfi ruhakészítő.

Országos vásárok alkalmával árucaernokom Rimaszombatban a „Három Rózsa“ vendéglő előtt van felállítva. — A vidéki vásárok közül pedig a következőket szoktam rendszeren látogatni: Tornallya, Putnok, Rimaszécs, Jolsva, Nagy-Rőcze, Losonez, Losonez-Tugár és Breznóbánya.